

Bijlage B mededeling aan de raad “Septembercirculaire 2023”

1. Toelichting structurele effecten septembercirculaire 2023

	bedragen x € 1.000			2023	2024	2025	2026	2027
	Meicirculaire 2023			56.922	59.684	60.437	55.834	55.222
	Septembercirculaire 2023			57.397	60.481	61.125	56.437	56.916
				475	797	688	603	1.694
	Correctie incidentele baten AU			7	81	7	7	0
	Structureel gevolg baten AU			468	716	681	596	1.694
	Analyse structurele baten							
a	Volume accres			0	0	0	0	1.011
b	LPO accres			0	703	663	530	586
c	BCF			529				
d	Rijksvaccinatieprogramma			0	5	5	4	4
e	Participatie			42	38	34	32	29
f	Overige- en hoeveelheidsverschillen			-103	-30	-21	31	-130
g	Jeugdmiddelen						-1	194
				468	716	681	596	1.694

De toelichting van de incidentele baten bij de septembercirculaire 2023 staat verderop.

1a. Volumeaccres

Sinds de meicirculaire 2022 is het volumedeel bevroren tot en met 2025. Vooruitlopend op een financieringssysteem heeft het kabinet in de septembercirculaire 2022 eenmalig € 1 miljard extra beschikbaar gesteld in 2026. Bij de Voorjaarsnota 2023 is dit bedrag vanaf 2027 structureel gemaakt (verwerkt in de meicirculaire 2023) en is besloten om de volumeontwikkeling vanaf 2027 te indexeren op basis van de ontwikkeling van het bruto binnenlands product (bbp). Deze nieuwe financieringssysteem is in de Miljoenennota 2023 uitgewerkt en verwerkt in deze septembercirculaire 2023. De indexatie voor het volumedeel wordt vanaf 2027 gebaseerd op een 8-jaars (t-9 t/m t-2) historisch gemiddelde van de ontwikkeling van het bruto binnenlands product.

1b. Loon- en prijsontwikkelingenaccres (LPO accres)

Voor de jaren tot en met 2026 wordt de index voor loon-prijsontwikkeling berekend op basis van de Centraal Planbureau-raming van de loonvoet Overheid, index materiële consumptie en overheidsinvesteringen. Hierbij wordt een verdeling van 60/20/20 tussen ;loon, consumptie en investeringen aangehouden. Vanaf 2027 volgt de indexatie voor de loon-prijsontwikkeling de prijs bbp van het lopend jaar. Nu in de septembercirculaire 2023 zijn de LPO accresen vanaf 2024 bijgewerkt op basis van de laatste ramingen.

1c. BTW-compensatiefonds (BCF)

Het BCF-plafond bedraagt € 3,9 miljard voor gemeente in 2023. Als de gezamenlijke declaraties onder het plafond blijven wordt het verschil in het gemeentefonds gestort. Bij overschrijding van het plafond volgt een uitname. Door de bevrozing van het volume-accres in 2023 tot en 2025 is het plafond in die jaren ook gefixeerd. Bij de septembercirculaire wordt jaarlijks een voorschot verstrekt op de verwachte onderschrijding van dat kalenderjaar. In de meicirculaire volgend op het kalenderjaar volgt dan de definitieve afrekening. In deze circulaire bedraagt het voorschot € 359 miljoen.

1d. Rijksvaccinatieprogramma

Vanaf december 2019 krijgen zwangere vrouwen maternale kinkhoestvaccinatie aangeboden door het Rijk. Vanaf 1 januari 2024 wordt de uitvoering van deze vaccinatie formeel overgedragen aan de

gemeenten. Het wordt dan toegevoegd aan het nationale vaccinatieprogramma. Bij deze septembercircularen worden de bijbehorende uitvoeringsmiddelen toegevoegd aan het gemeentefonds. Wij stellen voor om deze middelen weer beschikbaar te stellen. Zie ook onderdeel 3. Compensaties.

1e. Participatie

Bij de Voorjaarsnota heeft het kabinet besloten om gemeenten te compenseren voor de bijzondere verhoging van het wettelijk minimumloon voor medewerkers in de Wet Sociale werkvoorziening (Wsw). Dit betreft een structurele compensatie. De bedragen in de reeks lopen wel af met de afbouw van de Wsw. In de programmabegroting 2024-2027 hebben we reeds de actuele cijfers voor de Wsw opgenomen.

1f. Overige- en hoeveelheidsverschillen

De maatstaven zijn geactualiseerd naar de laatst bekende gegevens. Dit leidt tot hoeveelheidsverschillen.

1g. Jeugdmiddelen

De Hervormingsagenda Jeugd is definitief vastgesteld, ondertekend en aangeboden aan de Tweede Kamer en Eerste Kamer. Cliëntenorganisaties (MIND en Ieder(in)), professionals (Samenwerkende Beroepsverenigingen Jeugd), aanbieders (Branches Gespecialiseerde Zorg voor Jeugd), de gemeenten (VNG) en het Rijk hebben de afspraken over fundamentele verbetering van de jeugdzorg in de afgelopen weken voorgelegd aan hun achterban. Dat proces heeft geleid tot instemming van alle achterbannen.

De Hervormingsagenda Jeugd bevat een groot pakket afspraken om de jeugdzorg te verbeteren en financieel houdbaar te krijgen. Er zal structureel worden geïnvesteerd in de landelijke kwaliteit en effectiviteit van jeugdhulp. Ook komt er een aanpassing van de Jeugdwet, waardoor duidelijker wordt waarvoor kinderen en ouders hulp kunnen krijgen. Gemeenten worden verplicht bepaalde specialistische zorg regionaal in te kopen om beschikbaarheid en continuïteit van zorg beter te organiseren.

Vanaf 2025 zijn de extra jeugdmiddelen nog gereserveerd op de zogenaamde aanvullende post (AP) van de Rijksbegroting. Het is nog niet toegevoegd aan het gemeentefonds. De provinciaal toezichthouder heeft toestemming gegeven om voor de jaren 2026 en 2027 een stelpost op te nemen van 100% voor de 'nog te ontvangen rijksbijdrage jeugdzorg'. In onze programmabegroting 2024-2027 hebben we voor het jaar 2027 de stelpost nog op 75% staan. Dat verklaart het verschil in 2027.

2. Incidentele baten septembercircularen 2023

	bedragen x € 1.000			2023	2024	2025	2026	2027
	Incidentele baten							
a	Veilig wonen			7	7	7	7	0
b	Bijzondere bijstand			0	74	0	0	0
				7	81	7	7	0

2a. Veilig wonen

De veiligheid van decentrale bestuurders is een vereiste voor het goed functioneren van het openbaar bestuur. Per 1 oktober 2023 wordt de werkgeversverantwoordelijkheid voor hun veiligheid daarom geëxpliciteerd met een wijziging van de Regeling rechtspositie decentrale politieke ambtsdragers. Ten behoeve van een veilige woonplek krijgen decentrale bestuurders een beveiligingsadvies op maat aangeboden. Bij de advisering zal een breder pakket van preventieve maatregelen worden gehanteerd, waaronder fysieke, elektronische en digitale maatregelen. Gemeente dienen op basis van de nieuwe regeling het beveiligingsadvies altijd over te nemen en de uitvoering van de veiligheidsmaatregelen te bekostigen. Vanuit het programma Weerbaar Bestuur wordt hier een tegemoetkoming van € 2,4 miljoen per jaar tegenover gesteld voor de periode 2023-2026.

Wij stellen u voor deze middelen ad € 7.000 voor de periode 2023-2026 weer beschikbaar te stellen (zie ook onderdeel “Compensatie” hierna).

2b. Bijzondere bijstand

Het kabinet stelt in totaal € 200 miljoen voor de jaren 2022 tot en met 2024 beschikbaar om een stapeling van sociale en maatschappelijke problemen als gevolg van de hoge inflatie te voorkomen. In 2023 is van dit bedrag al € 50 miljoen beschikbaar gesteld (meicirculaire 2023). Voor 2024 wordt nu ook € 50 miljoen beschikbaar gesteld. Dit gaat dan om € 74.000 in 2024.

Wij stellen u voor deze middelen ad € 74.000 in 2024 weer beschikbaar te stellen (zie ook onderdeel “Compensatie”hierna).

3. Voorgestelde compensatie (verhoging van lasten)

	bedragen x € 1.000			2023	2024	2025	2026	2027
	Compensatie							
a	Rijksvaccinatieprogramma			0	-5	-5	-4	-4
b	Veilig wonen			-7	-7	-7	-7	0
c	Bijzondere bijstand			0	-74	0	0	0
				-7	-86	-12	-11	-4
	Uitgesplitst naar structureel en incidenteel							
	Compensatie structureel			-7	-12	-12	-11	-4
	Compensatie incidenteel			0	-74	0	0	0
				-7	-86	-12	-11	-4

3a. Rijksvaccinatieprogramma

Zie het gestelde onder 1d.

3b. Veilig wonen

Zie het gestelde onder 2a.

3c. Bijzondere bijstand

Zie het gestelde onder 2b.